

De Wijzen uit het Oosten...

zij zijn voor ons bij het begin van dit nieuwe jaar 2021 een teken van God. Waren ze met drie? Het is de latere traditie die er het getal drie opgeplakt heeft, die er koningen van gemaakt heeft, en hen een naam heeft gegeven. In het evangelie volgens Matteüs worden alleen “Wijzen uit het Oosten” genoemd. Het getal drie is waarschijnlijk afgeleid van de drie geschenken: goud, wierook en mirre. Of ze nu met drie, vijf of zeven waren... Dat raakt niet aan de essentie van het feest. Zes januari 2021. Dit feest van de Openbaring, de Heilige Driekoningen zoals we het in de volksmond noemen, luidt een nieuw begin in. Een jaar van hoop, van geloof, van solidariteit en gezamenlijke inzet. Het begin van een andere manier van leven, van werken en van zijn.

We hebben zoveel te verduren gekregen in het jaar 2020. Reeds in het begin van dat jaar bereikten ons onheilspellende berichten uit het Oosten, uit China, Wuhan. Op enkele weken tijd veroverde het virus, toen nog naamloos, de wereld. Het was zoals de profeet Jesaja het in de lezing van het feest van de Openbaring verwoordt: “Duisternis bedekt de aarde, het donker de volkeren”. Zoveel ellende overkwam de mensheid, zoveel dood, zoveel zwart verdriet, zoveel eenzaamheid, zoveel vragen, zoveel machteloosheid en stuurloosheid.

Maar juist midden die duistere momenten, midden de pijn toonde en toont zich ook de mens in al zijn schoonheid.

Met zijn allen zochten we naar lichtpunten en we vonden en vinden die ook, meer en meer. Als de duisternis daar is, weten we de lichtbronnen – hoe klein of zwak ze ook zijn - veel sterker naar waarde te schatten dan bij klaarlichte dag. Die lichtpunten midden in de nacht kondigen de dageraad aan, ze zijn de voorbode. Maar tegelijk roepen ze ons op waakzaam te zijn. Ons voorbereiden op de nieuwe dag vraagt een verandering van mentaliteit, een andere levenswijze, een andere manier van werken. God geeft ons vandaag, bij dit feest van de Openbaring, een voorbeeld en een hoopvol teken. Midden deze corona-crisis zijn de Wijzen uit het Oosten een signaal voor elk van ons. God hanteert een wel heel bijzondere pedagogie!

De Wijzen zijn zoekende mensen. Zij leggen zich niet neer bij de bestaande toestand en de moeilijkheden. Ze trekken op weg, op zoek naar licht dat hun bestaan verheldert. Zij hebben de situatie grondig bestudeerd, daarvoor zijn het ook Wijzen. Het besef is bij hen gegroeid dat voortdoen zoals ze altijd al hebben geleefd en gewerkt geen optie is. De richting die zij uitgaan bepalen zij na grondig onderzoek én meditatie. Het is niet louter op basis van eigen ideeën of van wat “men” denkt of zegt. Ze luisteren naar de stem van hun geweten, en oriënteren zich op die mysterieuze ster. Licht dat van elders komt, dat menselijke inzichten oriënteert en bron is van kracht en vertrouwen leidt hen. Goddelijk licht. Het is zoals in die verzen van de negentiende-eeuwse zalige John Henry Newman, de latere kardinaal. Zijn zoektocht beschrijft hij in die onvergetelijke verzen van het gedicht “Pillar of Cloud” (1833):

*Lead, Kindly Light, Lead Thou me on! The night is dark, and I am far from home,
Lead Thou me on! Keep Thou my feet; I do not ask to see The distant scene; one
step enough for me.*

Prof. Adelbert Denaux zorgde voor een vertaling:

*Leid, vriendelijk licht,
te midden 't duister dat me omringt, leid gij mij voort!*

*De nacht is donker, en ik ben ver van huis – leid gij mij voort! Richt Gij mijn voet;
ik vraag niet om te zien de verre einder – één stap is mij genoeg.
Ik was niet altijd zo,
noch bad ik dat Gij mij voort zoudt leiden; Ik verkoos mijn eigen weg te banen
en te zien,
maar nu leid Gij mij voort! Ik verkoos het felle daglicht en, alle vrees ten spijt, de
hoogmoed beheerste mijn wil:
herinner U niet voorbij jaren.
Zo lang heeft uw macht mij gezegend,
ze zal me zeker verder leiden! Door heide en ven en over rots en vloed,
totdat de nacht is heengegaan; en met de morgen 't gelaat der engelen
glimlacht die ik sinds lang heb liefgehad, en voor een tijd verloor.*

Ja, de Wijzen uit het Oosten roepen ons op om op weg te gaan, ons te laten leiden door die goddelijke ster die spreekt in het hart en het geweten van elke mens. Laten we ons in dit nieuwe jaar niet weerhouden door gemakzucht of door de Herodessen of de schriftgeleerden van deze tijd. Er zijn zovele onwaardigen die onze zinnen de voorbij eeuwen begoocheld hebben en ons hebben verblind: de zucht naar bezit, de ongebreidelde exploitatie van de aarde, het genot, een doorgedreven individualisme en verabsolutering van de autonomie.... Die kunstmatige lichtpunten brengen ons niet verder. Integendeel. Neen, zoals de Wijzen mogen wij ons richten op het licht van Christus. Als wij de woorden van de Schrift laten spreken tot ons hart, dan breekt er licht door in onze menselijke duisternis. Als wij onze wegen oriënteren op de sacramenten, die lichtpunten van Christus op onze weg, dan gaan we de goede richting uit. Als wij onderweg, zoals de Wijzen uit het Oosten en zoals de leerlingen van Emmaüs ons verhaal delen met elkaar, en elkaar sterken en steunen, dan wordt het goed. Samen onderweg.

Hans Vandenholen